

Polozapomenutými stopami

F. J. K.

"GUVERNÉR."

II.

U "Hlasu Svobody", jak pokřtěn byl "Denní Chicagský Svět" po převzetí bankéřem Kozlem, se poměry trochu zlepšily, avšak kdyby byl býval v ten čas v platnosti zákon o dani z důhod, asi takový jako nyní máme, redaktoři byli by jej mohli opovržlivě ignorovat, aniž by jim svědomí nějakých výčitek činilo. Ostatně ani nyní žádný z česko-amerických redaktorů nebuď "ohrožen" tímto zákonem, kromě jednoho, ale ten jest zároveň vydavatelem a hlavním zdrojem jeho důhod jest "štola", která mu vynese více než kterémkoliv pěti jiným páterům dobrotrady.

Peckovi u "Hlasu Svobody" začal se vracet jeho bývalý humor a mohl si častěji dopřát své nejmilovanější lahůdky, karfiolu na másle usmaženého a posypaného parmesánským sýrem. Než ve své dobrořečnosti i o tu svoji nejmilovanější lahůdku se s námi dělí, když někdy nevládní deera do tiskárny na "luně" mu ji přinesla. Vedle této jeho nejmilovanější lahůdky nejmilováním požitkem "guvernérským" bylo, zdřímavosti si odpoledne a ten požitek často zkazila mu zloba lidská. Pecka psal, a najednou ruka začala se zastavovat a hlava klesla až klesla na stolec a do sa zářny "zářila" jeho velképalep, a když náh "guvernér" nejmilovněji snil, vzal některý sazeš písmenku z "kasy" a ta jako střela letěla zrovna na tu velképalep. Pecka ovšem vyskočil, ale nezlobil se. Jenom si povzděchl a jal se znova psát i psal, pokud dřívota jej nepřemohla. Jinou oblíbenou methodou probuzení bylo, že přišel některý z kolegů a zeptal se Pecky na něco tak hmotné, že to bylo slyšet na blok daleko, a poněvadž Pecka hodně nedoslýchá, nebylo v tom ani za mák zlomyslnosti!

Také jsme si rádi dobírali Pecku pro jeho původní články. Měl jich totiž zásoba, byly to články, které napsal a otiskl v časopisech před dávnými léty, ale on konečně svět tak rychle se nemění, zvláště ten poměr mezi bohatými a chudými a mezi kapitálem a prací, a články vypadaly časové, jako by byly vyšly z brusů nové z duševní dílny "guvernérovy". Tato zásoba článků měla tu výhodu, že Pecka vždycky zachránil situaci — když u žádného redaktora nebyl rukopis k dostání, u Pecky se vždycky našel. Za krátko po převzetí listu bankéřem Kozlem, odejel jsem do New Yorku a pak již jsme se s "guvernérem" nikdy nesešli. Když zemřel, bylo o jednoho dobrého, křehkého člověka na světě méně.

Pecka nikdy se netlačil do popředí a ani ve hnutí dělnickém, kterého v Evropě čile se účastnil, nehrál zde žádnou vynikající úlohu, ale pokud jeho vliv sahál, byl to vliv dobrý a jeho novinářská práce, jak v Evropě, tak zde, byla prací poctivou. Kdo Pecku blíž poznal, naučil se vážit si jej a zamiloval si jej pro ty jeho dobré vlastnosti, pro jeho skromnost, ohleduplnost, lojalnost a celkovou ryznost charakteru. Spolupracovníkům svým Pecka byl věrným přítelem a vůči kolegům od jiných časopisů choval se vždycky taktně a v polemice nikdy zbraně nečestně nepoužil. Byla škoda "guvernéra", když jej na Národním v Chicagu pochovali a škoda bylo, že po zániknutí "Chicagských Listů" neměl více příležitosti ku své tiché, skromné, poctivé práci žurnalistické.

"MLADIČEK"

O "mladičce" zmínil jsem se již ve stati o "guvernérovi" a také o tom, kdo jej obdálil tím titulem. Nežli jsem poznal Avenaria, představoval jsem si jej jako nějakého strašného člověka. Byla mu totiž v patách velká porota okresu Cook, v němž leží Chicago, a mášerie velkého státu Illinois byla uvedena v činnost, když jednoho dne shledáno,

že Avenarius nebyl mezi obyvatelstvem druhého největšího města v Americe.

Měl totiž Avenarius "mrzutost", jaká stihne někdy neprofesionálně novináře. "Strhal" v listě, u kterého dřive byl zaměstnán, p. Kristiana Wallecka, jenž ucházel se o zvolení do sněmu a p. Walleck odpověděl trestní žalobou. Rameno zákona dopadlo Avenaria někde v Dakotě a přivedlo zpět do Chicaga, kde dáno "mladičce" na vybranou: Buď všecko odvolat, nebo jít na stravu do šerifova hotelu. "Mladiček" volil to první, a učinil to s ochotou. Pan Walleck dal si to pak uveřejnit ve všech novinách, začal sám zaplatit, hlavně z té příčiny, že "mladiček" po tom návratu z Dakoty byl chudý jako ta příslušná kostelní myš, kdežto p. Walleck jest bohatým mužem.

Po urovnání této "mrzutosti" Avenarius nemusel se dělo chvátit před ramenem zákona, ale to byla asi ta jediná věc, která mohla mu býti zdrojem uspokojení. Jinak jeho poměry byly neutěšené, neměl ani centu, neměl zaměstnání, ba neměl v třeskutých narazech, jaké v onu zimu v Chicagu panovaly, ani kus pořádného oděvu. Měl sice jistého celkem zamožného příbuzného, také již zasloužilého, ten však dospěl k náhledu, že se s Avenariem nemá nic dělat, a tudíž zanechal jej osudu.

Na Avenaria upozornil mne jeden z kolegů, a poněvadž jsme

zrovna potřebovali zpravodaje, vzali jsme jej do redakce. Chodil na policejní stanici a k smířným soudům a za těch třeskutých mrazů chodil jako v červené, v letních šatech a bez rukavic. Když jsme zjistili, že nečiní to ze žádné bravury, nýbrž z té příčiny, že jeho finanční ministr nepovolil mu rozpočet na zimní šatstvo, oblekli jsme jej, a pak "mladiček" dělal chlapíka.

Avenarius byl dosti obratným žurnalistou a vynikal svědomitě všecko, co bylo mu uloženo, a však byla to nepevná, tékává povaha. Po procesu Benediktinů proti Bittnerovi, v němž Bittner uznán byl porotou nevinným, poslal jsem jej interviewovat opata Jaegra a "mladiček" svědomitě vykonal svoji povinnost. Šel sice na faru a jistými obavami, ale dopadlo to dobře a ještě prý dal mu tam napít vína.

I když jsme byli u "Hlasu Svobody", kde výplaty byly spolehlivé, pokud nepadl celý obehod Kozlův a s ním omen list (v době, kdy já byl jsem již v New Yorku), Avenarius mívál peníze tak od soboty večer do pondělka a někdy byl v výplatou hotov ještě dřive. Kdyžkoli jsme během týdne zašli "na jednu", pozval jsem "mladička", jenž s povděkem přijímal tyto pozornosti, ale když přišla sobota, dělal zas Avenarius kavaléra. To si vymůžil, že půjdeme k p. Bernardovi do vinárny a že on se bude "revanzovat". A "mladiček" zase si k tomu, zapíčil si desítkovou doutník a poroučel: "Pan Bernard, džbán!" V takový slavnostní večer "mladiček" popíjel víno ze džbánku, po starořecku Avenarius, několi bylo mu již asi pětadvacet roků, byl jako dítě

dobrořečený, avšak až k neuvěřitelné lehkomyslný, že opravdu nebylo to snadnou věcí udržet jej na "úzké dráze etnosti". Byl lékárníkem, mohl mít dobrá místa, než to byl pro něho příliš uzavřený, příliš klidný život.

Posledně jsem viděl mladička na nádraží v Chicagu, před odjezdem na cestu, která bývá tou nejpříjemnější v životě. Přijel jsem z New Yorku sám a odjížděli jsme dva, a několi od těch dob vykonali jsme několikrát cestu mezi New Yorkem a Chiengem a Omahou, a měli jsme na těch vzdálených cestách větší společnost, těch, kdož ardeji rodičů jsou tím nejdražším, na tu první cestu nejvíce jest vzpomínáno. Bylo to několi minut před odjezdem vlaku, když, celý udýchaný, přišel se s námi rozloučiti a přání nám štěstí dva bývali kolegovi, Avenarius a nyní již Dr. S. z Omahy. Jsou někdy takové nepatrné, drobné pozornosti, jež znamenají nevýslovně mnoho, a nichž poznají se lidé, a tato pozornost dvou bývalých kolegů, byla jednou z nich.

Nepamatuji se, co se dělo s "mladičkem" po zániknutí "Hlasu Svobody", ale skom jeho byl tragický, byl skoro vhodným zakořením jeho neklidného, málo šťastného života. Avenarius se rozmenohl, a poněvadž nebylo nikoho, kdo by se o něho postaral, byl dopraven do okresní nemocnice. A tam v horoucí v noci skočil s okna na kamennou dlažbu a jeho stůhlá, vychladlá mrtvola nalezena až ráno.

Takový byl konec Avenaria, "mladička", kterého, při všech jeho chybách, přece jenom měli jsme rádi.

Aby si takového posvícenského oběda mohli dopřát, přejeme všem našim čtenářům a příznivcům vůbec.

Právní Rádce

Napsal Walter K. Towers, A.B., J.D.

LEKÁROVY ZODPOVĚDNOSTI.

Nedávno jednomu soudu v Georgii předložen byl k urovnání spor mezi lékařem a pacientem a bude snad záhodno vylíčit celou věc slovy soudu samotného. Bylo to nedorozumění, praví soud, mezi dvěma členy něznějšího pohlaví. Žalobkyně byla z lékařské školy osteopathické a žalovaný potřebovala, neb domnívala se, že potřebuje (což je totéž) služby žalobkyně. Několik návštěv bylo učiněno po \$1.10 za návštěvu; těch deset centů bylo za jízdné na lékárně a celý účet obnášel \$27.90. Obžalovaná tvrdí, že v tom účtu započítáno jest několik přátelských návštěv a že služby věnované jí neposkytly jí žádné úlevy a že byly tak neuspokojivé, že byla nucena uchýlit se k lékaři z allopathické školy, jenž předepsal jí pilulky a léky dle starodávného, osvědčeného způsobu. Když předložena všechna fakta pod přísahou, porota před smířlivým soudem rozhodla ve prospěch žalobkyně a vyšší instance, kam odvolání podáno, odepřela zakročiti. Nebylo by to správným zaujati stanovisko, že lékař oprávněn jest ku honoráři jenom tehdy, když vyléčí pacienta...

Co na nás záleží, lékaři mohou nadále pohoršovat své chyby a poctiti si za své služby, jako vždycky činili. Kdyby nám bylo jednati s advokáty, pravidlo mohlo by býti rozdílné, nikoli však, když jedná se o lékaře. Ze záznamů zdá se vysvitati, že proces byl hodně vzrušující a během svědeckví obžalovaná, žalobkyně tak se rozčílila, že volala: "Lháčko! lháčko! lháčko!" a mezitím, co právní zástupce první zmíněné snažil se přesvědčiti porotu, že jeho klientka má pravdu, žalobkyně v přestávkách "křičela, že obžalovaná jest lhářkou a že byla," Stěžováno jest, že toto chování žalobkyně vzbudilo předpoklad proti obžalované a že rozsudek měl by býti zvrácen, poněvadž smířlivý soud nepotrestal žalobkyni pro zlehčení soudu. Vyšší soud instance odpovídá: "Nepochybně chování obžalované zadrželo rytmické mladého soudce a uvedlo jej zrovna tolik do rozpaků jako obžalovanou a nám neždalo se kritizovati příliš přísně tuto ukázkou soudcovské bážlivosti. Ať na vše pohlížíme tak či onak, ta skutečnost, že soudce nepotrestal výtržekem žalobkyni, musí spočívat na jeho soudcovském svědomí. Kdybychom měli nějakých prostředků k zjištění, že chování žalobkyně terrorisovalo porotu a vymutilo rozsudek v její prospěch, tu v zájmu řádného a nestranného procesu, mřídili bychom jiné slyšení. Avšak porota nepochybně se cítila bezpečnou pod ochrannou balliffa a v posvíceném ovzduší soudní síně, a kdyby byli synesli rozsudek proti žalobkyni, byly snad nějaké zadní dveře, skrze něž mohli se ztratiti a uniknouti násilí se strany žalobkyně rozružené nad nespravedlností, jaká se jí stala. Pohlížeje na vše s této bezpečné vzdálenosti, klouíme se k náhledu, že výtržek počínání žalobkyně spíše by vzbudilo předpoklad proti ní samotné, nežli proti obžalované." Rozsudek pro žalobkyni jest potvrzen.

Zde vidíme, že pravidlo jest položené zákonem, že lékař nezaručuje vyléčení pacienta prostě tím, že vezme jeho případ a že jeho odučina nezávisí od vyléčení, kromě kdyby o tom stávalo výslovně předcházejí dorozumění.

Povšechně uloženo, povinnosti primárního lékaře prakti provozujícího vůči jeho pacientovi, jest používat obyčejné obratnosti a péče, jakou se vyznamenávají členové profesie v podobných místech. Žádné nadobyčejné obratnosti neb vědění není požadováno od lékaře v zákoně, kromě jakýmsi se vyznamenává průměrný lékař prakti provozující. O lékařích v předposlední, by byl navštívil dobytek obyčejné obratnosti a bedlivosti v diagnosě a sehopatru předepisovat a podávat určené léky a léčby. Když lékař toto činí, on splnil svoji povinnost vůči pacientovi a jest oprávněn k odměně za ni a není zodpovědný za možný uzonar neb poškození.

Od toho, kdo o sobě tvrdí, že jest specialistou, se očekává, aby měl zvláštní obratnost v oboru své působnosti a zdali neosvědčí zvláštní obratnost v léčbě pacienta, jest zodpovězen za pochodu z toho poškození. Poněvadž o průměrném lékaři se předpokládá, že má průměrnou obratnost a že bude si bedlivě hleděti svého pacienta, on byl by mu zodpovědným před zákonem od škodným, kdyby týž utrpěl následkem jeho nedbalosti neb nedostatku průměrné obratnosti.

Na prvním místě lékař může libovolně odepřiti převzati jakýkoli případ. On není pod žádným zákonitým závazkem donuce přijati případ za plat nebo bezplatně. Avšak když přijme případ jest zodpovězen pacientovi za své jednání, ať ošetřuje za plat nebo zdarma.

Když dostane se mu náležitá příležitost pro úplnou prohlídku a diagnosu, lékař, když jednou přijme případ, jest povinen používat obyčejné obratnosti a péče v diagnosě. Po diagnosě od lékaře se očekává, že bude používat léčebných method obvyklých v jeho profesi. Když to činí s obyčejnou obratností a bedlivostí, on splnil své povinnosti, není zodpovězen pacientovi za následky, aniž může býti přidržen k zodpovědnosti za nedostatek úspěchu. Zákon očekává od lékaře, že bude sledovati obvyklý běh léčebný a že se odchýlí od něho na své vlastní rísiko.

V mnoha případech soudu přidržují lékaře spíše k přísné zodpovědnosti za jejich činy. Něco ze stanoviska soudů objasní se z následujícího případu, kde jistá žena žalovala chirurga pro nedbalost při provedení operace. Při operaci chirurg používal a vložil do řezu učiněného v pacientovu velkou pažovnou houbu, kterou opomněl odstraniti po dokončení operace, několi měřila 14 čvercůch palců. Žalobkyně tvrdila, že chirurg ošetřoval ji šest měsíců potom, během které doby nechal v ní houbu a že následkem toho ona trpěla krutou bolest, byla poraněna vnitřně a byla donucena podstoupiti druhou operaci jiným chirurgem za účelem úlevy jejího stavu, při kteréžto operaci byla nalezena a odstraněna ona houba. Chirurg hájil se tím, že při výkonování operace bylo nutno získati služby jistých ošetřovatelek, interní a výpomocných chirurgů v nemocnici a že mezi nimi byla jistá slečna Kelly-ova, vrechí ošetřovatelka, které svědčí povinnost spočívat houbu před vložením ji do těla a po odstranění těch-že z těla a že on spoléhal na přesnost jejího počtu a že byla-li chyba v jejím počtu, on nebyl zodpovědným. Proces skončil rozsudkem na \$5,000 a chirurg se odvolal. Vrechí soud státu Ohio rozhodl, že obžalovaný byl zodpovězen za náležitě odstranění houby.

Lékař, jenž ošetřuje pacienta, jest oprávněn k odměně, lež stávalo by výslovné dorozumění, že služby měly býti věnovány bezplatně. Když učiněno bylo dorozumění o nějakém určitém obnosu, obnos takový má býti zaplacen. Obvyčejně žádný určitý obnos není vyjednan napřed, v kterémžto případě lékař jest oprávněn k primárnímu obnosu jako náhrady za své služby.

Zrovna co jest primárním obnosem, jest někdy obtížno rozhodnouti. Když pacient odepře přijati lékařem vlastní odhad hodnoty jeho služeb a donuti lékaře žalovati jej, stává se to povinností poroty rozhodnouti toto primární obnos. Aby porota usnadněna byla práce s rozhodnutím takového primárního obnosu, svědectví jest předloženo, co obvyčejně lékaři čítají. Lékař velmi vynikající ve své profesi a neobyčejné obratnosti, jest oprávněn ku kroměobvyčejnému platu. Soudu různých států jsou v bosonaběžném rozporu, zlá finanční stav pacientův měl by býti vzat v úvahu, když se jedná o účet za lékařské služby jemu poskytované. Avšak ta pouhá skutečnost, že lékař bohatému člověku počítá více nežli chudému, ještě nedokazuje, že toho bohatého přetáhá. Může dosti býti, že jeho služby mají tu hodnotu, že jsou čísl bohatému člověku a že čísl chudému méně a oblehčí lidkosti, která jest obvyčejnou mezi dobrými lékaři.

(Copyright, 1913, by Walter K. Towers.)